

İLK YARDIM UYGULAMALARI

K.T.Ü. ACİL TIP ANABİLİM DALI

Genel İlk Yardım Bilgileri

İlkyardım

Herhangi bir kaza yada yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda **sağlık görevlilerinin tıbbi yardımı sağlanıncaya kadar** hayatın kurtarılması yada durumun daha kötüye gitmesini önleyebilmek amacıyla **olay yerinde**, tıbbi araç gereç aranmaksızın **mevcut araç ve gereçlerle** yapılan **ilaçsız** uygulamalardır

İlkyardımcı

İlkyardım tanımında belirtilen amaç doğrultusunda,
hasta veya yaralıya tıbbi araç gereç aranmaksızın
mevcut araç ve gereçlerle, ilaçsız uygulamaları yapan
en az Temel İlkyardım Kursu alarak ilkyardımcı sertifikası
almış kişidir.

Acil Yardım

Akut kaza yada yaralanma durumunda **organ**
yada hayatını kaybetme riski olan hasta
yada yaralılara **tıbbi araç ve ilaçlar** ile
yapılan tıbbi müdahalelerdir.

İlkyardımanın amaçları

- Öncelikli olarak A – B – C
  - Havayolu (A) açıklığının devam ettirilmesi ile Solunum (B) ve Dolaşım (C) in desteklenmesini kapsar
  - İlkyardımcının uygulamaları belirli bir sıra izlemelidir.
  - A = Havayolu açıklığının sağlanması
  - B = Solunumun kontrolü ve desteklenmesi
  - C = Dolaşımın kontrolü ve desteklenmesi

İlkyardım Çantası

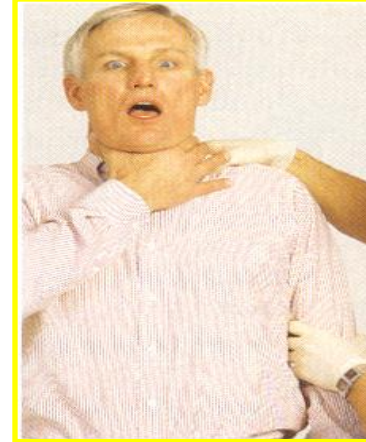

- Makas (1),
- Eldiven (3),
- 5x5 cm Gazlı Bez (5)
- 10x10 cm Gazlı Bez (5)
- 200x10 cm Rulo Sargı (2)
- ◆ Üçgen Bandaj (2),
- ◆ Plastik Poşet (2),
- ◆ Çengelli İğne (2),
- ◆ Suni Solunum Ağızlığı (1),
- ◆ TYD Bilgi Formu

Yabancı cisim aspirasyonunda ilk yardım

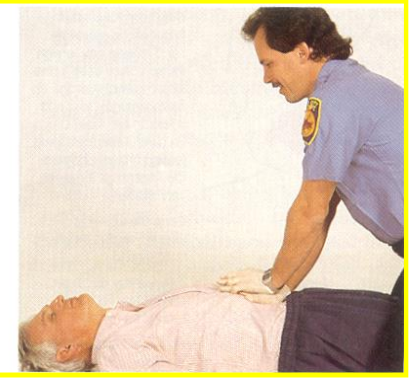
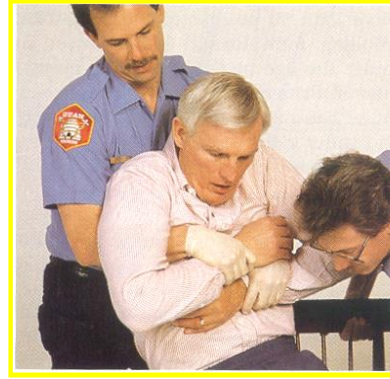
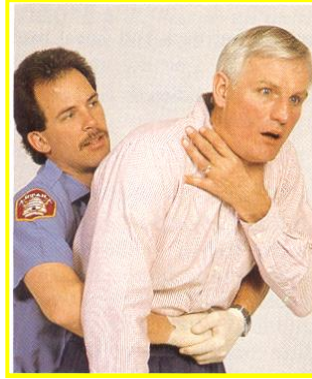
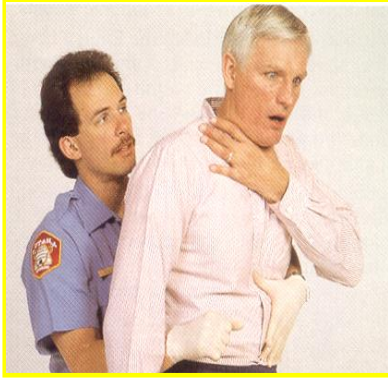

Yabancı Cisimle Havayolu Tıkanıklığı

- **Solunum yolunda yabancı cisim ile**
  - **Kısmi** tıkanıklık varsa =
    - Kazazede soluyorsa ek girişim yapmayın
    - Kazazede öksürerek çıkarabilir
  - **Tam** tıkanıklık varsa = **(Evrensel Boğulma İşareti)**
    - Kazazede soluyamıyorsa = Heimlich Manevrası

Yabancı Cisimle Havayolu Tıkanıklığı

- **Heimlich manevrası**

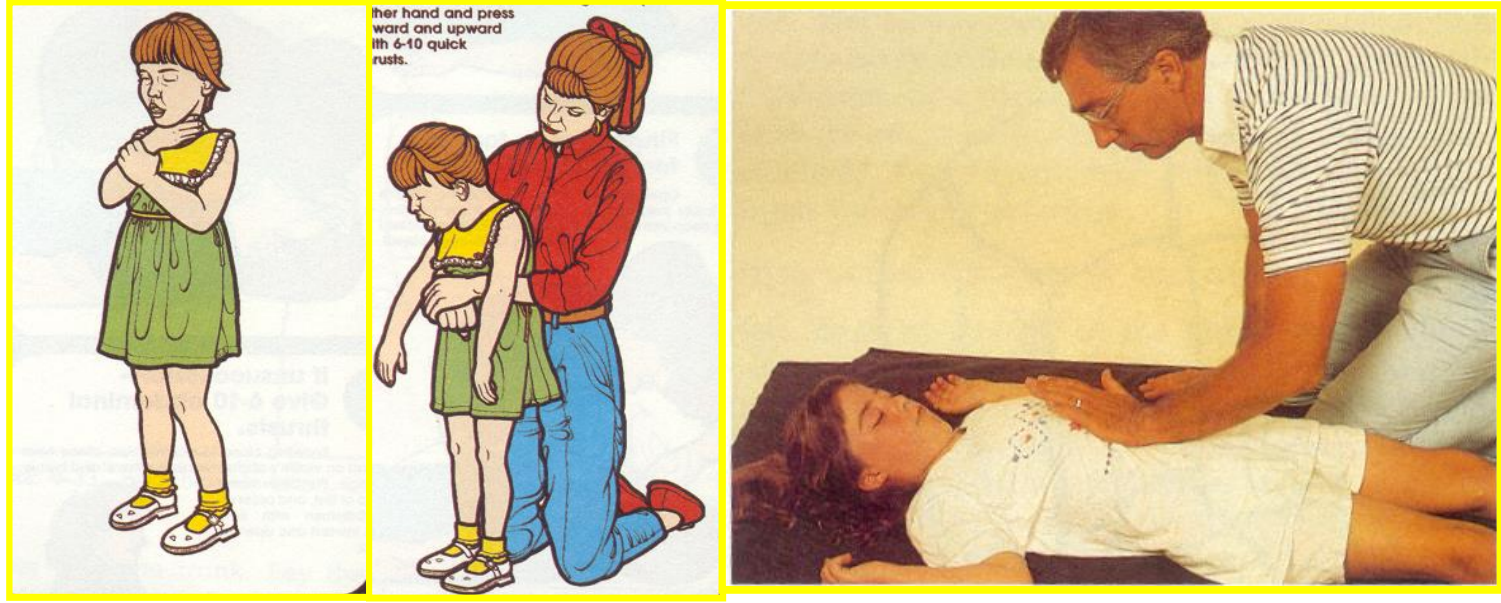
- Hastanın arkasına geçin
- Hastayı öne doğru eğin
- Hastanın iki kürek kemiği arasında 5 kez vurun
- Başarılı olamazsanız karnına bası uygulayın
  - Bir elinizi yumruk yapın ve göbük ile göğüs kemiği arasında yerleştirin
  - Diğer eliniz ile bu elinizi kavrayın
  - İçe, yukarı, kendinize doğru kuvvetlice bastırın
- Sırta vurma ve karna bası yöntemlerini 5 kere ardışık devam ettirin

Yabancı Cisimle Havayolu Tıkanıklığı

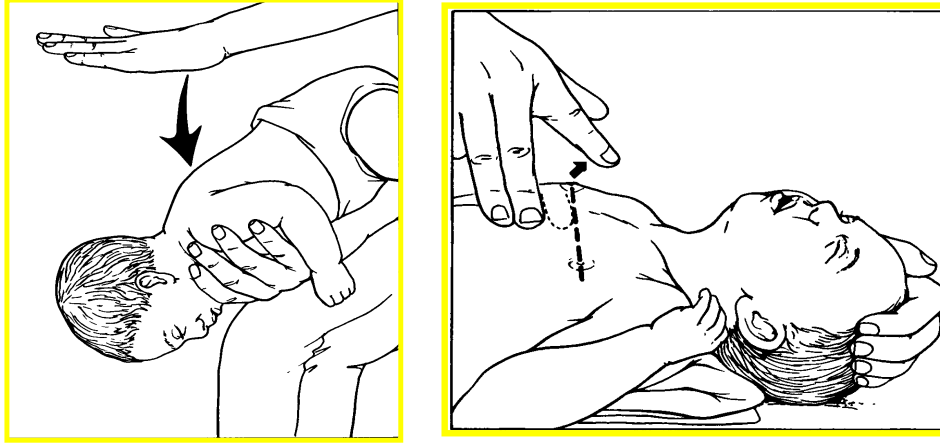
- Heimlich manevrası
  - Ayakta yada yer de yapılabilir
  - Kendi kendine yada bir kurtarıcı ile yapılabilir

Yabancı Cisimle Havayolu Tıkanıklığı

- Çocukta Heimlich manevrası
  - Çocuğu kucağınıza alın yada diz çökün
  - Yerde Heimlich için tek elinizi kullanın

Yabancı Cisimle Havayolu Tıkanıklığı

- **Bebekte Heimlich Manevrası**
  - Karna bası uygulamayın, göğse bası uygulayın
  - Sırta vurma için tek el kullanın
  - Göğse bası için iki parmağınızı kullanın

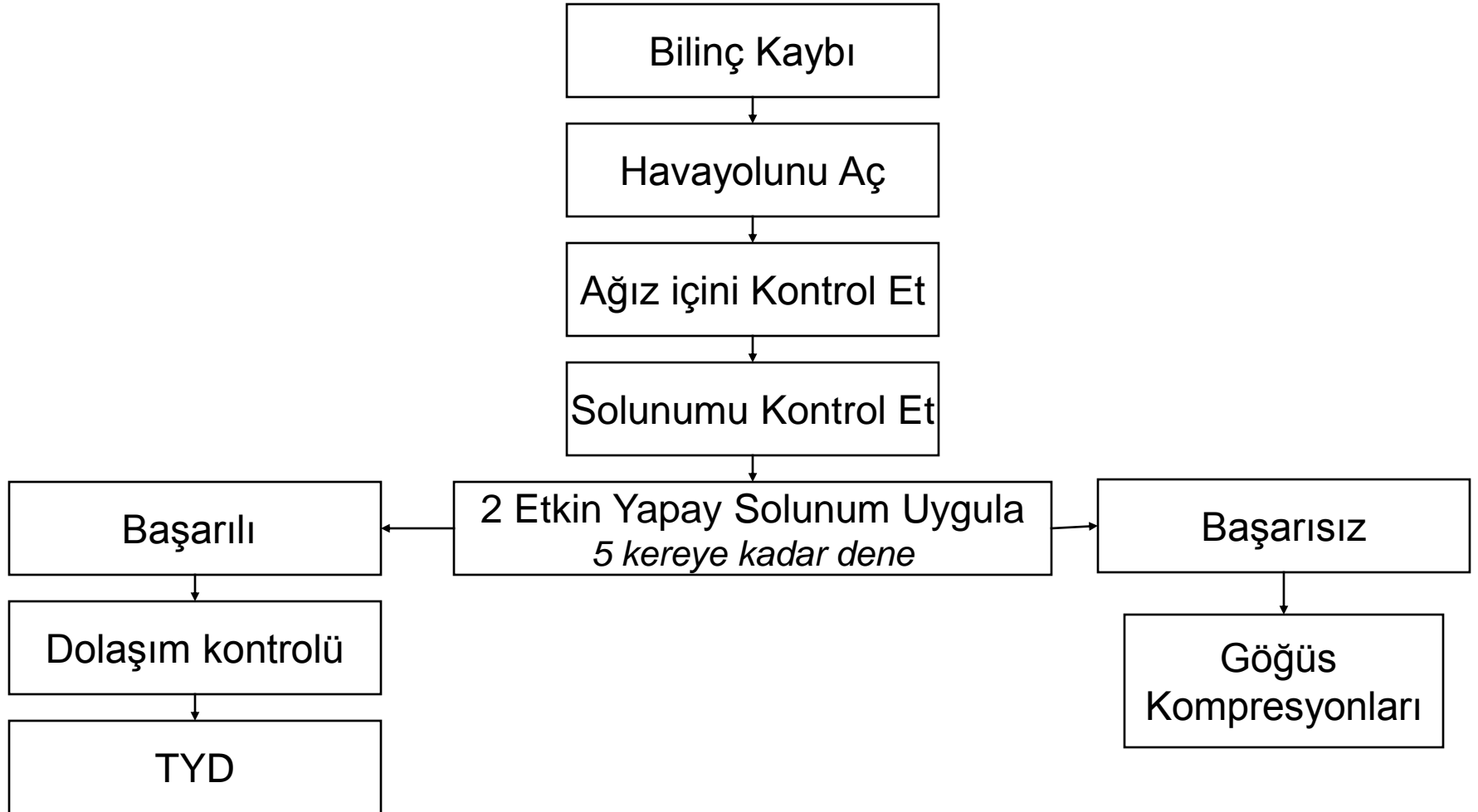
Yabancı Cisimle Havayolu Tıkanıklığı

- Gebede Heimlich manevrası
  - Göğüsten yapılır

Yabancı Cisimle Havayolu Tıkanıklığı

- Kazazede bilincini kaybederse

Kanamalarda İlk Yardım

Kanamalarda ilkyardım

- Kanamalar
  - İç kanama
    - Büyük kazalarda (Trafik kazası, düşme, vurulma) sık görülür
    - Acildir, dışardan anlaşılabilir
    - Şüphemiz varsa hemen hastaneye götürün
  - Dış kanama
    - Basit müdahale ile durabilir
- Büyük kanamalar durdurulmaz ise ŞOK gelişebilir

Kanamalarda ilkyardım

Arterial Bleeding

Venous Bleeding

Capillary Bleeding

- Dış Kanama çeşitleri damarın yapısına göre değişebilir
  - Atardamar kanamaları
  - Toplardamar kanamaları
  - Kılcaldamar kanamaları

Kanamalarda ilkyardıım

- **Kanamalarda İlkyardıım**
Basit ve Tektir
- Kanamanın üzerine **BASKI** uygulayın
- Temiz bir bez kullanın
- Mümkünse atardamarı bulun üzerine basın
- Kanayan yeri yukarı kaldırın
  - Kırık yoksa
  - Ödem yoksa
  - Ağrı yoksa

Bleeding Control

Kanamalarda ilkyardıım

- **ŞOK bulguları**
  - Nabız hızlanır
  - Cilt soluklaşır
  - Soğuk terleme olabilir
  - Tansiyon düşebilir
  - Bilinç kaybı yada geçici baygınlık olabilir
- **İlkyardıım**
  - Kazazede düz yatırın
  - Dış kanama varsa baskı ile durdurun
  - Mümkünse ayaklarını 20 cm kadar yukarı kaldırın
  - Kazazedenin ısı kaybını engelleyin
  - Mutlaka acil tıbbi yardım isteyin

Yaralanmalarda İlk Yardım

Yaralanmalarda ilkyardım

- Yara tanımı
  - Cilt, organ yada bir uzvun işlevini tam olarak görmesine engel olan dışarıdan kaynaklanan travmanın yol açtığı doku hasarı
- Yara tipi
  - Açık
    - Ateşli, kesici, delici alet yad cisim yaraları
  - Künt
    - Düşme, darbe, vurma vb. nedenlerle olan yaralar

Yaralanmalarda ilkyardım

- Yaranın ciddiyeti
  - Kafa ve omurga yaralanmaları
  - Göğüs yaralanmaları
  - Karın yaralanmaları
- Her türlü delici yaralanma ciddidir
- Yabancı cisim ile olan yaralanmalarda
  - Asla yabancı cisimi yaradan çıkarmayın
  - Yaranın üzerini ve etrafını temiz bir bez ile kapatın
  - En kısa sürede acil tıbbi yardım isteyin

Yaralanmalarda ilkyardım

- Kafa yaralanmalarında YÜKSEK RİSK
  - Bilinç kaybı olan
  - Yaşlılar, çocuklar, ilaç kullananlar (kan sulandırıcı vb.)
  - Kasksız motosiklet, bisiklet kullanan kazazedeler
  - Mekanik enerjisi yüksek kazalar
- Omurga yaralanmalarında YÜKSEK RİSK
  - Boyun zedelenmesi olan kazazede
  - Kaza sonrası uzuvlarını hareket kaybı olan kazazede
    - Uzuvlarda uyuşma, normal hareket ettirememe,
  - Mekanik enerjisi yüksek kazalar

Yaralanmalarda ilkyardım

- **Kafa ve omurga yaralanmalarında ilkyardım**

- Eğitiminiz yoksa asla dokunmayın
- Mutlaka **boynu** koruyun
  - Mümkünse boyunluk takın
  - Yoksa kazak, mukavva, karton kullanın
- Gereksizce kazazedeyi hareket ettirmeyin
- Mümkünse düz bir zeminde yatırın ve taşıyın

Yanıklarda İlk Yardım

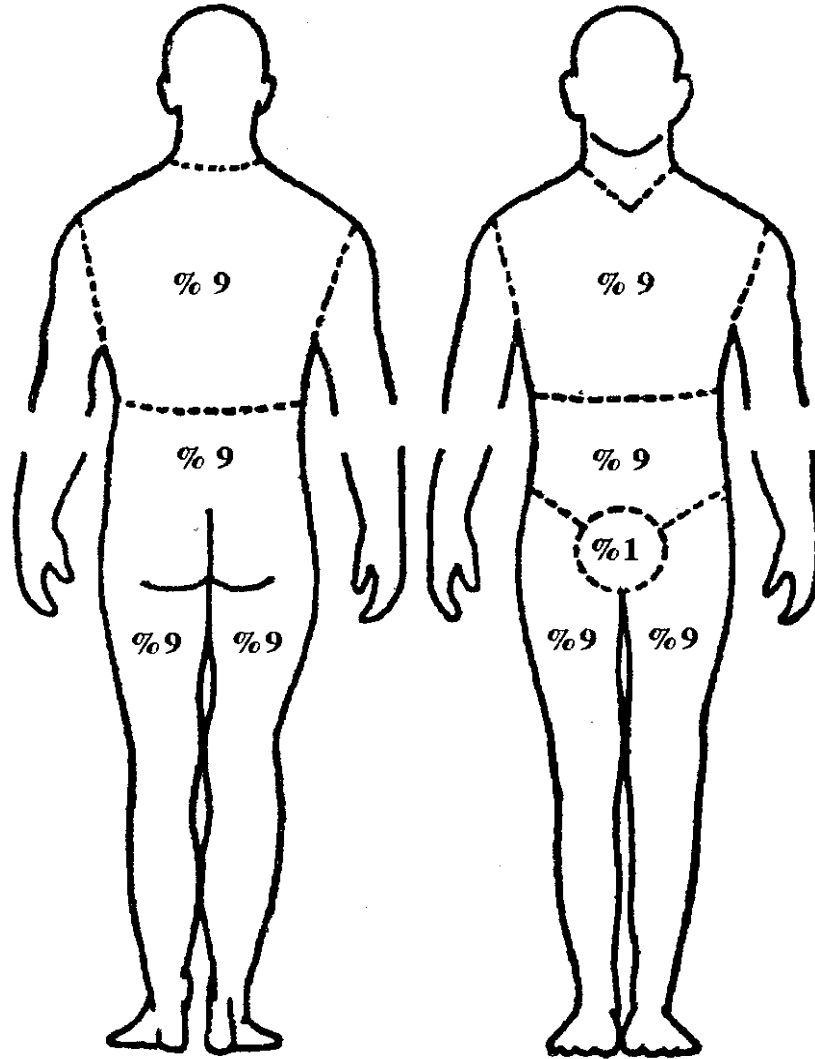
Yanıklarda ilkyardım

- Yanık tipleri
  - Yüksek Isı yanıkları
    - Alev yanıkları
    - Termal yanıklar
  - Elektrik yanıkları
  - Kimyasal yanıklar
  - Radyoaktif yanıklar
- Yüksek ısılı yanıklarda derecelendirme
(Elektrik ve Kimyasal yanıklarda geçerli değildir)
  - 1. derece = sadece kızarıklık (güneş yanığı)
  - 2. derece = baloncuklar (sıcak su yanığı)
  - 3. derece = ölü, gangren dokular (yüksek enerjili ısı yanığı)

Yanıklarda ilkyardım

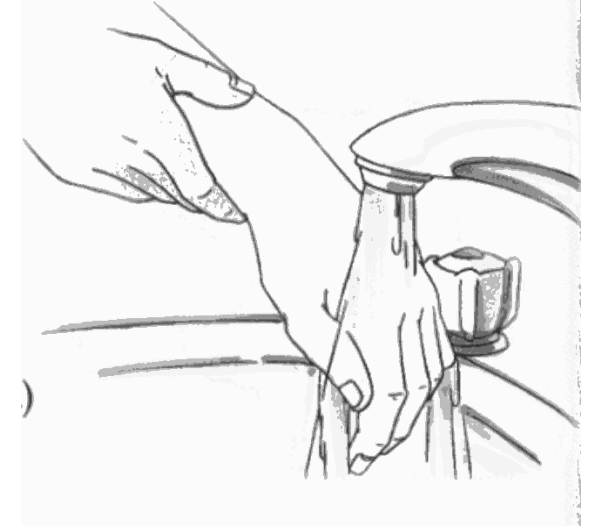
- Yanıkların ciddiyeti
  - Derecesi
  - Yanan cilt alanı
  - Yanığın derinliği
  - Yaşlılar, çocuklar
  - Ek yaralanmalar
    - Isı yanıklarında ör. duman zehirlenmesi
    - Elektrik yanıklarında ör. kalp problemleri
    - Kimyasal yanıklarda ör. asit ve baz dengeleri

Yanıklarda ilkyardım

- **Isı yanıklarında ilkyardım**
  - Bilinç yoksa önce TYD uygulayın
  - Akar, temiz ve serin suyla yıkayın
  - Torba içinde buz uygulayın
  - Mümkünse yanan uzuvlardaki yüzük, saat vb. maddeleri çıkarın
  - Birinci dereceden fazla yanıklarda mutlaka acil tıbbi yardım isteyin
  - Kabarcıkları patlatmayın
  - ASLA yoğurt, diş macunu vb. yabancı madde sürmeyin

Yanıklarda ilkyardım

- Yüksek ısı yanıklarında ilkyardım

Yanıklarda ilkyardım

- **Elektrik çarpmalarında ilkyardım**
  - Önce güvenliği sağlayın ve elektriği kesin
  - Bilinç yoksa önce TYD uygulayın
  - Hemen acil tıbbi yardım isteyin
    - Bebek ve çocuklarda
    - Yüksek enerjili yanıklarda
    - Birinci dereceden fazla yanıklarda
    - Giriş ve/veya çıkış izi olan yanıklarda

Yanıklarda ilkyardım

- **Kimyasal yanıklarda ilkyardım**
  - Mutlaka acil tıbbi yardım isteyin
  - Güvenliği sağlayın ve kimyasalı uzaklaştırın
    - Toz kimyasallarda temizlik için su kullanmayın, fırça kullanın
    - Zift, asit ve baz yanıklarında su ile yıkamayın
  - Bilinç yoksa önce TYD uygulayın
  - Kimyasal maddeyi yanınızda götürün
  - Öncelikle göz etkilemişse yıkayın

Sıcak Çarpmasında İlk Yardım

Sıcak çarpmasında ilkyardım

Tanımlar :

- **Sıcak çarpması**

- Yüksek ölüm oranı olan acil tıbbi durumdur
- Terleme ve buharlaşma mekanizmalarının bozulduğu durumlarda görülür

- **Sıcak bitkinliği**

- Aşırı tuz ve su kaybı durumlarında görülür
- Sıcak ve nemli havada kapalı ortamda çalışanlarda görülür
- Bilinç kaybı ve kalp işlevinde bozulma olabilir

- **Sıcak krampları**

- Yüksek efor gerektiren iş yapan kişiler etkiler
- Su ve tuz kaybının yerine konamadığı durumlarda görülür
- Karın, Kol ve bacak kaslarını etkiler
- Ölümcül değildir

Sıcak çarpmasında ilkyardım

- **Sıcak çarpması belirtileri**
  - Başlangıç ani olur
  - Kuru, sıcak, kırmızı cilt
  - Baş ağrısı
  - Çok yüksek vücut ısısı ($> 41^{\circ}\text{C}$)
  - bilinç kaybı gelişir,
  - Terleme olmaz, adale kasılmaları, kramplar, kusmalar ve şok gelişir
- **Sıcak çarpmasında ilkyardım**
  - Hemen acil tıbbi yardım isteyin
  - Serin ortama alın
  - Hasta soyun ve soğuk su (20°C) banyosuna koyun
  - Devamlı ıslak örtüler ve buzlarla sarın
  - 10 dk. bir ateş ölçün; 38°C ' in altına inmesine izin vermeyin

Sıcak bitkinliğinde ilkyardım

- **Sıcak bitkinliği belirtileri**
  - Soluk cilt, kas krampları, halsizlik, baş dönmesi, baş ağrısı, bulantı, kusma
  - Aşırı terleme vardır
- **Sıcak bitkinliğinde ilkyardım**
  - Sıcak ve kapalı ortamdan uzaklaştırın
  - İstirahate alın
  - Sıvı ve tuz içeriği dengeli olan (alkolsüz) soğuk içecekler verin
    - Ör. Bir saat boyunca her 15 dk. da bir ½ bardak soğuk ayran
    - Hızlı sıvı verilmesi ŞOK a neden olabilir
  - Bilinç bulanıklığı başlarsa
    - Düz zemine sırtüstü yatırın
    - Hemen acil tıbbi yardım isteyin

Sıcak kramplarında ilkyardım

- **Sıcak krampları belirtileri**
  - Kramplar ani başlar; kol ve bacak kasları etkilenir, cilt ıslak ve solgundur, bilinç bulanıklığı görülmez,
- **Sıcak kramplarında ilkyardım**
  - Sıcak ve kapalı ortamdan uzaklaştırın
  - Tüm aktiviteyi durdurun
  - 1 saatte geçmeyen kramplarda acil tıbbi yardım isteyin
  - Sıvı ve tuz içeriği dengeli olan soğuk (alkolsüz) içecekler verin
    - Ör. Bir saat boyunca her 15 dk. da bir ½ bardak soğuk ayran

Donuklarda İlkyardım

Donuklarda ilkyardıım

- **Donuk belirtileri**

- En ciddi bölgesel soğuk yaralanmasıdır
- Kulak, burun ucu, el ve ayak parmak uçları gibi soğuğa maruz kalan uçlar en çok etkilenir
- Etkilenen uzuvda renk değişikliği (kırmızı-beyaz-siyah), ağrı, hareket ettirememe, şişlik

- **Donukta ilkyardıım**

- Soğuk ve ıslak ortamdan uzaklaştırın
- Bilinç yoksa hemen TYD uygulayın
- Donmuş uzuvları nefes ve avucunuzla nazik masaj yaparak ısıtın
- Donmuş el parmaklarını hastanın kendi koltukaltına koyun
- Hemen acil tıbbi yardıım isteyin

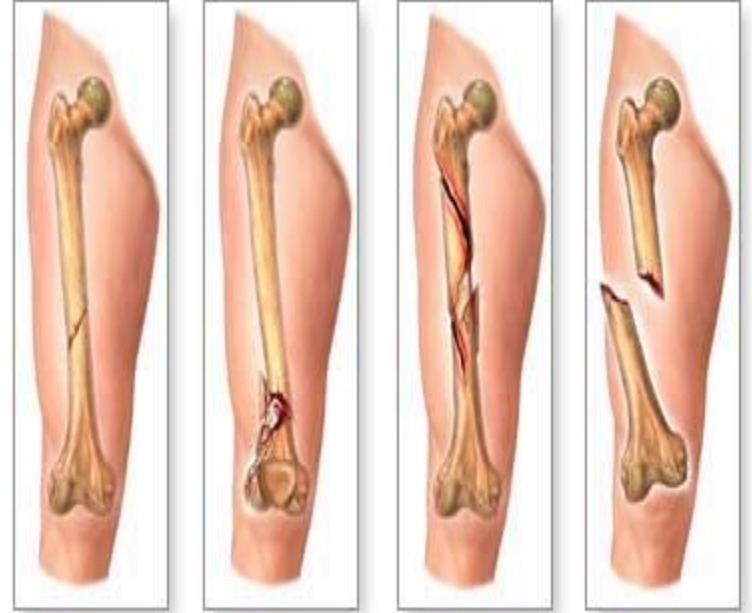
©ADAM

Kırık, ıkık ve Burkulmalarda İlkyardıı

Kırıklarda ilkyardıım

- **Kırık**
  - Kırılmış kemik demektir
  - Dış ortamla ilişki
    - Açık kırık = kırıkta yada yakınında bir yara varsa
    - Kapalı kırık = deri yırtılmamışsa
- Basit kapalı kırıklarda özensiz müdahale sivri kırık uçlarının açık kırığa dönüşmesine yol açabilir.
- Kırılan uzun bir kemik ise ciddi kanamalı açık kırık şoka yol açabilir
- **Kanama** ve **Şok** en ciddi etkileridir

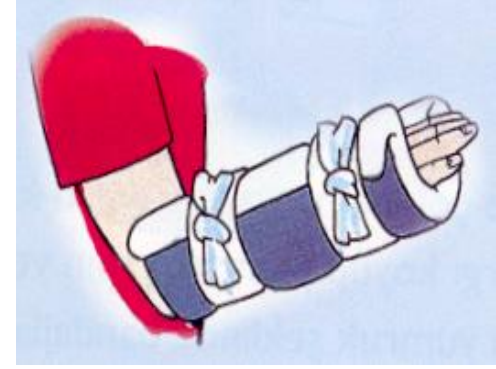

Kırıklarda ilkyardım

- Kırık belirtileri
  - Vücut, kol yada bacağa ağır bir darbe
  - Kırılan kemiğin sesi
  - Bastırmakla yada hareketle artan ağrı
  - Kırık tarafın normal taraf ile simetrik olmaması
  - Düzgün olmama
  - Kullanım kaybı
  - Şişme ve ödem

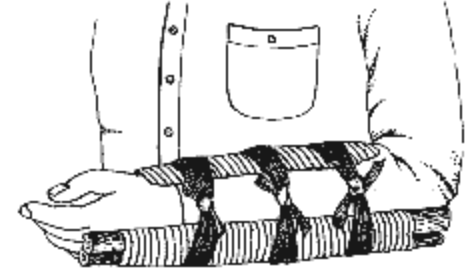
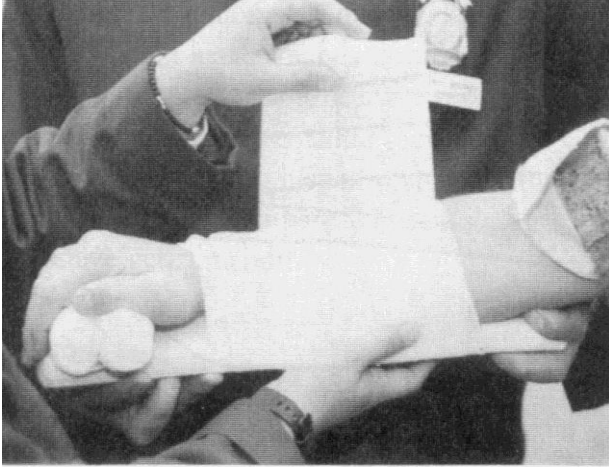
Kırıklarda ilkyardım

• Kırıklarda ilkyardım

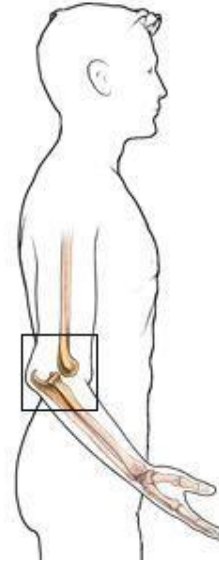
- Basit kapalı kırıklarda TESPİT (sabitleme) yapılır
  - Kırık kemiği olduğu pozisyonda sabitleyin
  - Kırığı alt ve üst eklemi içine alacak şekilde sabitleyin
  - Sabitleme için sert ve uzun (tahta, karton vb) kullanın
- Ciddi kırıklarda hemen acil tıbbi yardım isteyin
  - Açık kırık, Uzun kemik kırığı, Kafatası, Leğen kemiği

Kırıklarda ilkyardım

Çıkıklarda ilkyardım

- Eklem normal yerinden çıkmasıdır
- Çıkık belirtileri
  - Hareket kısıtlıdır
  - Çok ağrılıdır
  - Çıkık çevresi şiş olabilir
  - Şekil bozukluğu vardır
  - Kırık ve çıkık beraber olabilir
- En sık çıkıklar
  - Omuz ve parmaklar eklemleri
- En ciddi çıkıklar
  - Kalça ve diz eklemleri

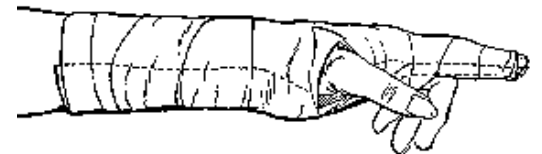
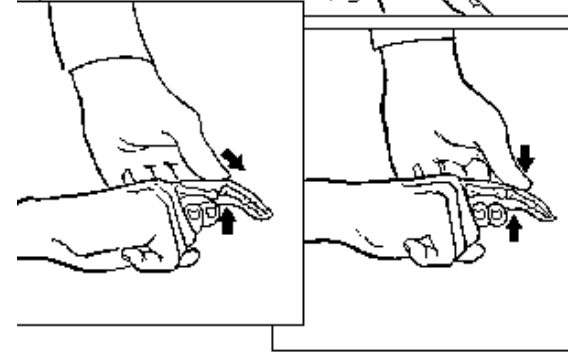
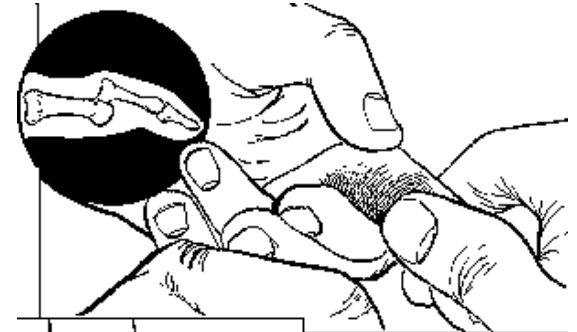
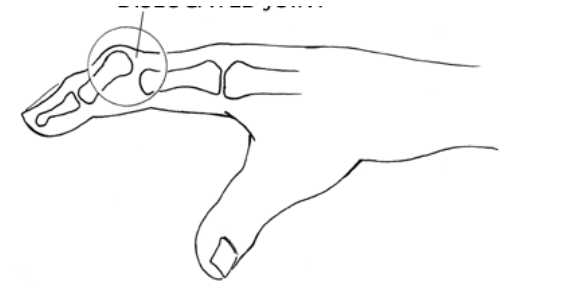

ÇIKIK DİRSEK

Çıkıklarda ilkyardım

- **Parmak çıkıklarında ilkyardım**
  - Açık kırıklarda yaranın etrafını örtün
  - Kapalı çıkıklarda
    - Acil tıbbi yardıma 6 saat içinde ulaşamayacaksanız Oturtmayı deneyin
    - Unutmayın kırık varsa asla çıkığa dokunmayın
    - Çıkık eklemi hareket ettirmeyin ve sabitleyin

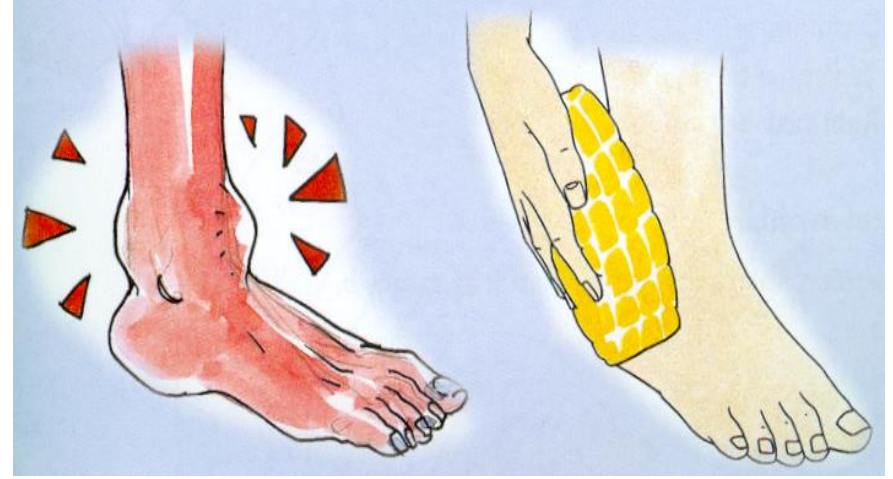
Çıkıklarda ilkyardım

- Omuz çıkıklarında ilkyardım
  - Açık kırıklarda yaranın etrafını örtün
  - Kapalı çıkıklarda
    - Acil tıbbi yardıma 6 saat içinde ulaşamayacaksanız Oturtmayı deneyin
    - Unutmayın kırık varsa asla çıkığa dokunmayın
    - Çıkık eklemi hareket ettirmeyin ve sabitleyin

Burkulmalarda ilkyardım

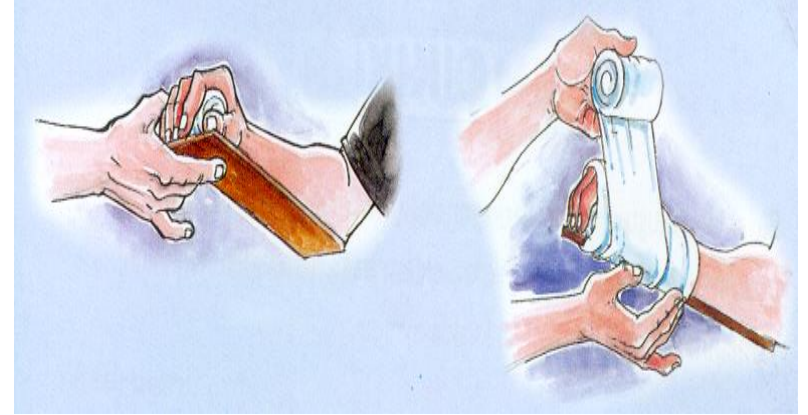
- Eklem ve etrafındaki dokuların zedelenmesidir
  - Ağrı
  - Ödem (şişme)
  - Hareket kısıtlılığı
- Burkulmalarda ilkyardım
  - Tespit (Sabitleme)
  - Yukarı kaldırma
  - İstirahat
  - Buz

Tespit (sabitleme) yöntemleri

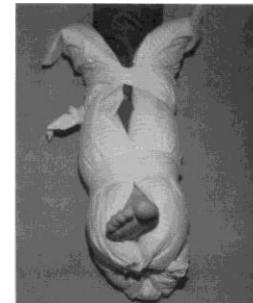
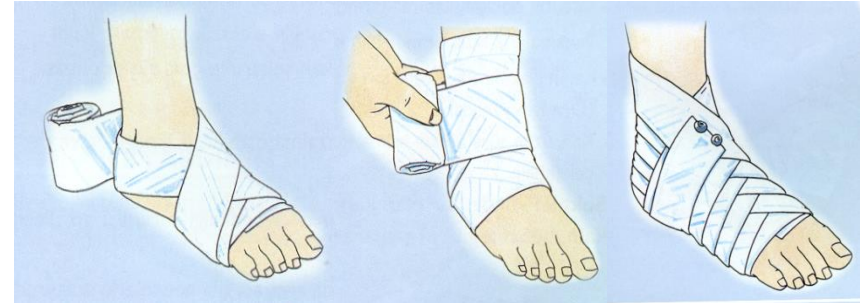
- Sert tespitleme

- Tahta, mukavva, karton vb. sert cisimlerle yapılan
- Genelde kol ve bacakta kırık kemikler için kullanılır

- Yumuşak tespitleme

- Yastık, bandaj, vb. yumuşak cisimlerle yapılan
- Genelde eklem burkulmalarında kullanılır

Bilinç Bozukluğunda İlk Yardım

Bilinç bozukluğunda ilkyardım

- Bilinç kaybı, kazazedenin çevresi ile beyin bağlantısının “tamamen” kesilmesidir.
  - En ağır formu koma’dır.
  - En hafif formu bayılma’ dır.
    - Bayılma (senkop) geçicidir. Kendi kendine düzelir.
- Kazazede çevresinde olanların farkında değildir
  - Konuşulanları duyuyorsa “bilinç kaybı” yoktur

Bilinç bozukluğunda ilkyardım

- Bilinç bozukluğunun nedenleri
  - **OKSİJEN olmaması**
    - Kanda yeterli O₂ vardır ama beynin kan akımını bozulabilir
      - Beyin kanaması
      - Felç (İnme)
      - Kafa travması
      - Dolaşım yetmezliği (*kalp yetmezliği, kalp krizi, kan kaybı, tansiyon düşüklüğü, vb*)
      - Epilepsi nöbeti (sara) sırasında istemsiz kasılmalar
    - Kanda yeterli O₂ yoktur
      - Boğulma (*yabancı cisimle, suda vb*)
      - Akciğer hastalıkları
      - Zehirlenmeler (*duman, karbonmonoksit vb*)
  - **ŞEKER (Glukoz) düşüklüğü / yüksekliği**
    - Şeker hastalığı olanlarda en sık neden **fazla dozda ilaç alımıdır**
      - İnsülin
      - Kan Şeker düzeyini düşürücü haplar
    - Zehirlenmeler

Bilinç bozukluğunda ilkyardım

- Bilinç bozukluğunda ilkyardım
  - “İyi misiniz?” diye sorun ve omuzlarından hafifçe sarsın
    - Yanıt aldıklarınızı “şok” pozisyonunda yatırın
    - Yanıt alamadıklarınıza “ABC” kontrolü yapın
      - Solunum ve/veya dolaşımı olmayanlar için TYD başlatın
      - Solunum ve dolaşımı olanları “iyileşme” pozisyonuna alın
  - Nedenini bilmediğiniz bilinç kaybında ve bayılma da ASLA ağızdan bir şey vermeyin
    - Neden şeker düşüklüğü olabilir ise dilaltı şeker
    - Neden tansiyon düşüklüğü ise olabilir dengeli sıvı ve tuz
    - Neden oksijen yokluğu olabilir ise oksijenli ortam

Bilinç bozukluğunda ilkyardımdı

- Bilinç bozukluğunda ilkyardımdı
  - İyileşme pozisyonunda
    - Aşırı sıcak yada soğuktan koruyun
    - Bilinci tamamen kapalı kişilere ağızdan bir şey vermeyin

Bilinç bozukluğunda ilkyardım

- Havale, **yüksek ateş ile nöbet (istemsiz kasılmalar) ve bilinç kaybı** gelişmesidir
  - 6 aylık bebeklerden 6 yaşındaki çocuklara kadar görülür
  - Erişkinlerde görülmez
  - Makattan ölçülen ateş yükselmeye başlar başlamaz müdahale edilmelidir
    - 2 yaşından küçük bebekler için 38°C
    - 2 yaşından büyük bebekler için 39°C
  - Havalede ilkyardım
    - Giysileri tamamen çıkartın
    - Soğuk duş aldırın
    - Gövdeye ve başa ıslak örtüler koyun
    - Asla soğutma için “alkol, ispirto vb” kullanmayın

Bilinç bozukluğunda ilkyardım

- Sara (epilepsi) nöbetlerinde ilkyardım
  - İstemsiz kasılmalardır
    - Bebek ve çocuklarda yüksek ateş ile olabilir
    - Kazalardan sonra olabilir
    - Genellikle nedeni belirsizdir
  - Ağızın açılması ve dilin çekilmesine gerek yoktur
  - Kasılma sırasında baş ve boynu ek yaralanmalardan korumak yeterlidir
    - Baş ve boyun nazikçe yana çevrilmeli, hasta kusarsa boğazına kaçmasına engel olunmalıdır.
  - Kasılma genellikle 1 dakika içinde kendiliğinden durur
  - Hemen acil tıbbi yardım isteyin

Bilinç bozukluğunda ilkyardım

- Ani bilinç kaybı ve Kalp krizi
  - Kalp krizinin en erken belirtisi göğüs ağrısıdır
  - Göğüs ağrısının ardından bilinç kaybı kalp krizini gösterir
    - Bulantı
    - Kusma
    - Terleme
    - Ağrının kollara, sırtta, mideye yayılması olabilir
- Hastayı istirahata alın
- Giysilerini gevşetin
- Kalabalık ve kapalı ortamdan uzaklaştırın
- Göğüs ağrısı olan her hastada erken acil tıbbi yardım isteyin

Zehirlenmelerde İlk Yardım

Zehirlenmelerde ilkyardım

- Zehirlenme yolları
  - Hava yolu ile
  - Mide yolu ile
  - Cilt yolu ile
  - Göz teması ile
- Her madde alım yeri ve dozuna bağlı olarak zehirli (toksik) olabilir

Zehirlenmelerde ilkyardım

- Havayolu ile alınan zehirlerde belirtiler
  - Nefes alma zorluğu
  - Baş ağrısı, baş dönmesi, bulantı
  - Bilinç kaybı
- Hava yolu ile olan zehirler
  - Karbon monoksit
  - Karbondioksit
  - Yanıcı gazlar (bütan, metan)
- Bazı gazların patlama yanma özellikleri olduğunu unutmayın

Zehirlenmelerde ilkyardım

- Havayolu ile olan zehirlenmelerde ilkyardım

Zehirlenmelerde ilkyardım

- **Havayolu ile alınan zehirlerde ilkyardım**

- Ortamda kendi güvenliğinize dikkat edin
  - Hala zehirli gaz varsa ortama girmeyin
  - Islak bir bez ile ağız ve burnunuzu kapatın
- Kazazedeyi temiz ortama çıkarın
- Havayolunun açık olduğundan emin olun
- Solunum ve dolaşım kontrolü yapın
- Mutlaka acil tıbbi yardım isteyin
- Ağızdan sıvı yada gıda vermeyin
  - *Yoğurt ve ayranın yararı YOKTUR*

Zehirlenmelerde ilkyardım

- Mide yolu ile alınan zehirlerde belirtiler
  - Bulantı
  - Kusma
  - İshal
  - Bilinç kaybı
- Mide yolu ile alınan zehirler
  - Bozuk gıdalar
  - İlaç aşırı dozları
  - Kimyasal ve zehirli maddeler
  - Aşırı dozda alınan her şey zehirli etki gösterebilir
    - Alkol
    - Su

Zehirlenmelerde ilkyardım

- **Mide yolu ile alınan zehirlerde ilkyardım**
  - Hastayı kusturmayın
    - Eğer kendi kendine kusarsa hava yoluna kaçmamasına dikkat edin
  - Alınan maddeyi öğrenin
  - Hemen acil tıbbi yardım isteyin
  - Ağızdan sıvı yada gıda vermeyin
    - *Yoğurt ve ayranın yararı YOKTUR*

Zehirlenmelerde ilkyardım

- Cilt yolu ile alınan zehirlerde belirtiler
  - Cilt belirtileri olabilir
    - kızarıklık, tahriş
  - Cilt belirtileri olmadan genel belirtiler
    - uyku hali, halsizlik, bilinç kaybı
- Cilt yolu ile alınan zehirler
  - Zehirli hayvanların ısırma ve sokmaları
    - *Yılan, Örümcek, Akrep, Deniz hayvanları (deniz anası, trakonya), Zarkanlı hayvanlar (arılar)*
  - Zehirli bitkiler ile temas
  - Kimyasal maddeler

Zehirlenmelerde ilkyardım

- **Cilt yolu ile alınan zehirlerde ilkyardım**
  - Ciltte zehirli iğne, diken varsa dikkatlice çıkarın
  - Bol su ile en 10 dk. yıkayın
  - Kızarıklık ve yanma için soğuk uygulayın
  - Alkol ispirto vb maddeleri sürmeyin
  - Kimyasal yanık oluşmuşsa ilkyardımı uygulayın
  - Bulaşmış elbise ve ayakkabıları çıkarın

Zehirlenmelerde ilkyardım

- **Göz teması ile zehirlenmelerde belirtiler**
  - Kızarıklık
  - Gözlerde yaşarma
  - Ağrı, yanma hissi
  - Göz kapaklarında şişme
- **Göz zehirlenmelerinde nedenler**
  - Kimyasal maddeler
    - Asit yada bazlar
- **Göz teması ile zehirlenmelerinde ilkyardım**
  - En az 10 dk. su ile yıkayın

Hayvan ısırma ve sokmalarında İlkyardım

Isırma ve sokmalarda ilkyardıım

• Isırma ve sokmalar

- İnsan
  - Cilt enfeksiyonu riski yüksektir
- Köpek
  - Şüpheli ısırık ise Kuduz riski önemlidir
- Kedi
  - Cilt enfeksiyonu riski yüksektir
- Yılan
  - Tüm engerekler (viper) zehirlidir, cilde etkisi ve ölümcül olabilir
- Örümcek
  - Kahverengi keşiş (cilde etkisi var) ve karadul (ölümcül) Türkiye de vardır
- Akrep
  - Hepsi cilde etkilidir ama erişkinler için Türkiye' dekiler öldürücü değildir
- Deniz hayvanları (deniz anası, trakonya)
  - Cilde etkilidir, ölümcül değildir
- Arılar (balarısı, eşekarısı)
  - Cilde etkilidir, ölümcül değildir (alerji varsa ölümcül olabilir)

Isırma ve sokmalarda ilkyardım

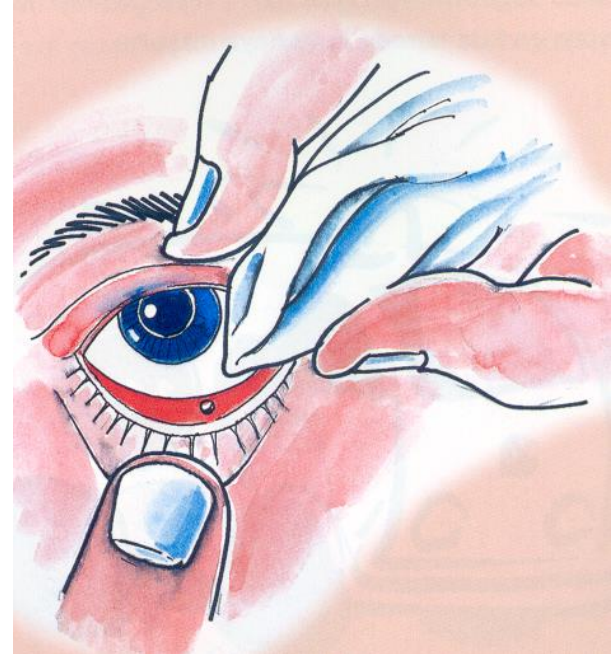
- **Isırma ve sokmalarda ilkyardım**
  - Zehirli hayvanı yakalamaya çalışmayın
    - İkinci kez zehirlenebilirsiniz
  - Zehirli diken, iğne, diş varsa çıkarın
  - Bol su ile en 10 dk. yıkayın
  - Kanama varsa üzerine basarak durdurun
  - Soğuk uygulama yapın
  - Turnike uygulamak yararlı değildir
  - Asla yarayı kesip, kanatıp, emme yapmayın
  - Yaranın üzerine alkol, yoğurt, diş macunu sürmeyin
  - Genel belirtiler varsa hemen acil tıbbi yardım isteyin

Göz, Kulak, Buruna Yabancı
Cisim Kaçmasında İlk Yardım

Gözde yabancı cisimde ilkyardım

- **Gözde yabancı cisimde ilkyardım**

- Bol su ile 10 dk yıkayın
- Görebiliyorsanız ıslak pamuk ile almayı deneyin
- Asla sivri uçlu cisim kullanmayın

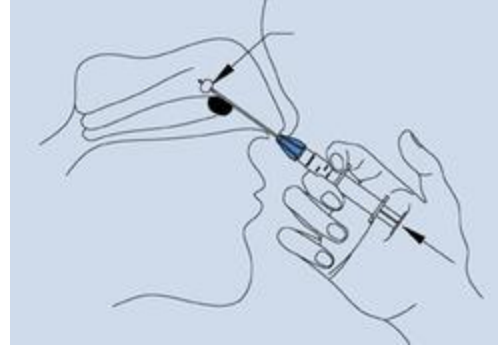
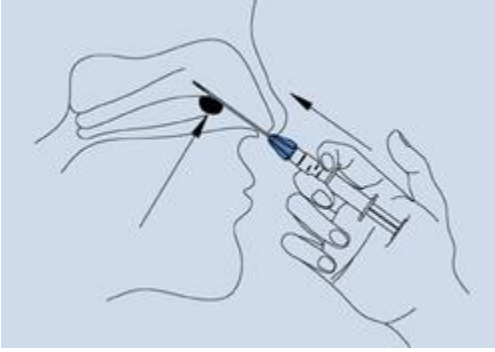
Kulakta yabancı cisimde ilkyardım

- **Kulakta yabancı cisimde ilkyardım**

- Canlı ise
  - Önce 2-3 damla alkol ile öldürün
  - Bol su ile yıkayın
- Nohut, pirinç, bezelye vb ise
  - Asla su ile yıkamayın
  - Cımbız ile çıkartmaya çalışmayın

Burunda yabancı cisimde ilkyardım

- **Burunda yabancı cisimde ilkyardım**

- Yabancı cismin arkasına geçerek çıkarılır
- Asla cımbız ile çıkartmaya çalışmayın
- Buruna su çekmeyin
- Görebiliyorsanız diğer deliği kapatıp sümkürerek çıkartmaya çalışın

Boğulmalarda İlk Yardım

Boğulmalarda ilkyardım

- Boğulma, havayollarının kapanması sonucu akciğerlere hava gitmemesidir
  - Dışardan kapanma
    - Ası, sıkma
  - İçerden kapanma
    - Nefes borusunun refleks kapanması
      - Su, vb yabancı madde teması

Boğulmalarda ilkyardım

- **Suda boğulmalarda ilkyardım – Bilinci Açık**
  - Su sığ ve kazazedenin bilinci açıksa
    - Kazazedeye yaklaşın ve tutunabileceği bir şey uzatın
  - Su derin ve tehlikeli ama yaklaşma olanağı varsa
    - Platformdan yaklaşın ve tutabileceği bir şey uzatın
  - Su derin ve tehlikeli ve yaklaşma olanağı yoksa
    - Kazazedeye tutabileceği bir şey atmak en mantıklı yoldur
  - Sudan çıkardıktan sonra
    - Bilinç, solunum ve dolaşım kontrolü yapın
    - Soğuğa karşı önlem alın
    - Mutlaka acil tıbbi yardım isteyin

Boğulmalarda ilkyardım

- Suda boğulmalarda ilkyardım – Bilinç kapalı

TEŞEKKÜRLER